

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát
Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-2218/24-E
Sp. zn. ČŠI ČŠIE-S-351/24-E

Název	Základní škola a mateřská škola Zálší, okres Ústí nad Orlicí
Sídlo	565 01 Zálší 38
E-mail	zsalsi@seznam.cz
IČO	70 984 956
Identifikátor	650 043 766
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	mgr. Bc. Leona Sodomová
Zřizovatel	obec Zálší
Místo inspekční činnosti	Zálší 38 Zálší 57
Inspekční činnost na místě	13. a 14. 1. 2025

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola a mateřská škola Zálší, okres Ústí nad Orlicí (dále „škola“) vykonává činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny a školní jídelny.

Předškolní vzdělávání probíhá v jedné věkově smíšené třídě podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání *Pojďme si se skřítkem Olšíkem hrát a svět kolem sebe poznávat*. V době inspekční činnosti bylo zapsáno 26 dětí (dvě sdílejí jedno místo), z toho 11 dětí v posledním ročníku před nástupem do základní školy. Mateřská škola sídlí v samostatné budově společně se školní družinou a školní jídelnou, která zajišťuje stravování dětí, žáků i zaměstnanců školy.

V základní škole se aktuálně v pěti třídách vzdělávalo dohromady 31 dívek a chlapců, což je téměř polovina kapacity. Došlo k mírnému nárůstu žáků. Školská poradenská zařízení diagnostikovala u sedmi žáků speciální vzdělávací potřeby, z tohoto počtu mají tři žáci vytvořený individuální vzdělávací plán. Výuka probíhá většinou ve spojení dvou až tří ročníků a je vedena podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání *Pomáháme si navzájem*.

Zájmové vzdělávání ve školní družině je vedeno podle *Školního vzdělávacího programu pro školní družinu*. Nejvyšší povolený počet žáků 20 byl přihlášenými žáky naplněn (jedno oddělení). Činnost probíhala v ranních i odpoledních hodinách.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy vykonává svou funkci od 1. 8. 2023, vedení školy je plně v její kompetenci. Má jasnou představu o vývoji a směřování školy, disponuje manažerskými kompetencemi, které ve prospěch rozvoje školy účelně uplatňuje. Zajímá se o chod mateřské školy a úzce spolupracuje s vedoucí učitelkou, která zodpovědně zajišťuje její každodenní provoz. Přenos informací v rámci školy probíhá konstruktivně a efektivně. Korektní vztahy a přístup vedení školy napomáhají k vytváření příznivé atmosféry pro vzdělávání.

Řízení školy je postaveno na účinných postupech, umožňujících naplňovat reálnou koncepci. Strategické cíle rozvoje jsou promyšleně formulovány a reagují na potřeby školy. Jednotlivé kroky a podmínky, které jsou nutné pro dosažení stanovených cílů, byly identifikovány a rozpracovány. Základní organizační dokumenty (řády, směrnice apod.) vymezují pravidla pro všechny účastníky vzdělávacího procesu. Drobné formální nedostatky v dokumentaci byly operativně odstraněny během inspekční činnosti. Zavedený kontrolní systém je efektivní, hodnotící procesy jsou důsledné. Ředitelka školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, jehož plán současně vychází především z jejich zájmu a z výsledků hospitační činnosti. Hospitační činnost vykonávají vedle ředitelky také učitelky mezi sebou ve stejném typu školy. Závěry z hospitační činnosti jsou účelně projednávány na pedagogických radách, které probíhají odděleně pro základní a mateřskou školu. Společné setkávání pedagogů by bylo přínosné pro sdílení zkušeností, poskytování vzájemné zpětné vazby i řešení společných témat. Stejně tak návštěvy jiných podobných zařízení by mohly přinášet inspiraci pro další práci a seberozvoj.

Ve spolupráci se zřizovatelem prošla škola rozsáhlou modernizací. V mateřské škole byla provedena kompletní rekonstrukce hygienického zařízení, výměna podlahových krytin, obnova nábytku aj. Uspořádání prostoru vhodně umožňuje realizovat společné, skupinové i individuální činnosti. Třída je vybavena funkčním dětským nábytkem, dostatečným množstvím hraček a didaktických pomůcek. Esteticky příjemné a čisté prostředí školy doplňují výrobky dětí i pedagogů. Na základní škole od minulé inspekce proběhla rekonstrukce školní zahrady, která byla obohacena o herní prvky a lavičky, třídy jsou vybaveny novým ergonomickým nábytkem, koberci pro zpestření forem výuky, volně dostupnými knihami a nebývale bohatým výběrem zakoupených i vlastnoručně vyrobených

názorných pomůcek. Učebny jsou esteticky vyzdobeny aktuálními didaktickými pomůckami a výtvarnými pracemi žáků. Zájmové vzdělávání probíhá v samostatné herně, která je vybavena pohodlným nábytkem, tradičními i moderními hračkami. Školní zahrada využívaná mateřskou školou a školní družinou prochází postupnou revitalizací. Vyžaduje však další investice, zejména vybudování kvalitnějšího povrchu pro míčové hry a doplnění herních prvků. Velkým přínosem je bezprostřední blízkost přírodního prostředí, které slouží k environmentálnímu vzdělávání, rozvoji fyzické zdatnosti dětí i žáků a přirozenému propojení s okolní přírodou.

V mateřské škole působí spolu s vedoucí učitelkou druhá učitelka a školní asistentka, která napomáhá se zajišťováním individuálních potřeb dětí a realizací vzdělávacích aktivit. Pedagogický sbor v základní škole je tvořen učitelkami s různou délkou praxe. Činnost v hodinách se koordinovaně dělí tři učitelky se třemi asistentkami pedagoga. Funkci výchovného poradce i protidrogového koordinátora aktivně vykonává ředitelka. Ve prospěch podpory žáků, průběhu a výsledků vzdělávání je přínosná systematická práce asistentek pedagoga pro žáky ze znevýhodněného sociokulturního prostředí a žáky se zdravotním omezením. O bezpečí a rozvoj žáků ve volném čase se stará vychovatelka a asistentka.

Škola získává také finanční prostředky od sponzorů (*Honební spolek*) a z *Šablon OP JAK* (školní asistentka, didaktické pomůcky). Ve prospěch žáků je využíváno zapojení do projektů *Ovoce do škol* a *Mléko do škol*.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Plánování cílů a vzdělávací nabídky v mateřské škole vychází z integrovaných bloků školního vzdělávacího programu. V nabídce aktivit učitelky zohledňovaly věkově smíšené složení třídy, z větší části i individuální potřeby dětí.

Vzdělávací proces během dne probíhal převážně plynule. Děti měly dostatek času na spontánní ranní hry i na účast v nabízených aktivitách. Chovaly se k sobě přátelsky, přirozeně komunikovaly a aktivně se zapojovaly do her. Ve skupinkách se dokázaly domluvit a spolupracovat, zvládaly stolní hry s pravidly, samostatně rozvíjely i hry námětové. Učitelky uplatňovaly vhodné pedagogické postupy, tj. poskytovaly účinnou podporu tam, kde si ji děti vyžádaly, do činností jim zbytečně nezasahovaly. Individuálně pracovaly s nejstaršími dětmi při plnění úkolů na pracovních listech, vedly je k sebekontrolě. Za účelnější lze považovat častější zařazování činnostního učení, které přirozeně podporuje aktivitu dětí, využívání smyslů a rozvoj praktických dovedností. Ranní tvořivé činnosti poskytovaly dětem možnost rozvoje pracovních dovedností, jemné motoriky, fantazie i trpělivosti. Jinak příjemný průběh her byl opakovaně narušován nutností obsluhy videotelefonu při vpouštění zákonných zástupců do budovy, což vyžadovalo přerušování pedagogické práce učitelek. Vhodné je také zvážit časné podávání společné dopolední svačiny, případně zavést průběžnou, která by více respektovala potřeby jednotlivců. Po ukončení her následovalo společné setkání v kruhu, kde byly děti motivačně seznámeny s tématem, které vycházelo z aktuálních situací a bylo propojené se zkušenostmi dětí. Učitelky využívaly reálné pomůcky i obrazový materiál, podněcovaly děti k samostatnému přemýšlení a vyjadřování. Přestože převažovala frontální a skupinová výuka, která méně zohledňovala individuální vzdělávací potřeby (například jednotná náročnost úkolů pro všechny), byly děti většinou soustředěné a zaujaté. Jejich pozornost byla udržována pravidelným střídáním pohybových a hudebních aktivit. Pobyt venku taktéž přispíval

k rozvoji motorických dovedností a přinášel dětem radost z pohybu. Prostor pro zlepšení se nabízí v oblasti sebehodnocení dětí, které bylo často zjednodušeno na pouhé vyjádření pomocí smajlíků. Podobně i zpětná vazba od učitelek měla spíše obecný charakter. Přínosné by bylo záměrné zařazování kooperativních forem, které by zejména u starších dětí rozvíjely schopnost spolupráce, rozdělování rolí, řešení složitějších úkolů a společné hodnocení.

Ve třídě panovala velmi příjemná atmosféra, kterou podporoval citlivý a vstřícný přístup učitelek i školní asistentky k dětem. Školní asistentka se přirozeně podílela na činnostech, spolupracovala s učitelkami a poskytovala dětem individuální podporu podle jejich potřeb.

Vzdělávání v základní škole probíhalo v klidném a podnětném prostředí prostorných učeben. Přístup všech učitelek i asistentek k žákům byl vstřícný a motivující. Komunikace probíhala přirozeně, žáci se bez obav ptali a vyjadřovali k probíranému učivu. Zhlédnuté hodiny vykazovaly celou řadu společných znaků. Patrná byla připravenost všech hodin, názorné pomůcky účelně doplňovaly srozumitelný výklad učiva, který byl rozdělen svým obsahem i náročností odlišně pro příslušné ročníky. Kázeňské problémy v plně využitém čase hodin se nevyskytovaly. Průběžné slovní hodnocení práce žáků mělo většinou motivační charakter, probíhalo spíše přirozeně. Zpětnou vazbu o pochopení učiva získávaly učitelky většinou již v průběhu vyučovací hodiny. Mladší žáci k tomu běžně používali symbolická znázornění, někdy měli příležitost více se vyjádřit ke své práci a vnímání svého pokroku v učení. Doporučením je věnovat více času shrnutí učiva a závěrečnému hodnocení se zaměřením na individuální hodnocení, sebehodnocení, vzájemné a formativní hodnocení. Pozitivní vztahy všech účastníků vzdělávání účelně podporovaly vzájemný respekt a rozvoj sociálních vazeb zejména mezi žáky. Aktivita a pozornost v hodinách byla udržována proměnlivými činnostmi a střídáním metod a forem práce. Velmi často vykonávala část žáků práci na koberci, což jim umožňovalo zaujmout pohodlnou polohu a volný pohyb při plnění zadané práce. Příležitostí v této oblasti je větší diferenciací směrem k nadaným žákům a žákům se zájmem o předmět, zařazovat více samostatných úloh s vyšší úrovní náročnosti. V hospitovaných hodinách se nevyskytovala práce s více zdroji, vyhledávání, třídění a hodnocení informací, se kterými může žák dále pracovat. Učitelky využívají žákovská portfolia jako podklad pokroku žáka, což umožňuje všem zúčastněným porovnávat pokroky každého jednotlivce v průběhu školního roku a sloužit jako podklad pro hodnocení. Velmi pozitivní vliv na výuku měla vždy spolupráce učitelky a asistentky, která byla přirozená a dobře organizovaná tak, aby všichni žáci byli zapojeni do činnosti co nejvíce. Asistentky pedagoga byly velmi samostatné, pracovaly s žáky se zdravotním omezením, ale i s ostatními žáky, kde napomáhaly s udržením pozornosti a účelně tak doplňovaly činnost učitelky. Nadaným žákům je věnována zvýšená pozornost v podobě přípravy zaměřené na přijetí na víceleté gymnázium.

Školní družina poskytuje zájmové vzdělávání, které přirozeně navazuje na výuku prvního stupně a vhodně ji doplňuje. Činnosti jsou zaměřeny na smysluplné využití volného času dětí prostřednictvím pestrých aktivit jak v budově školy, tak ve venkovním prostředí, kde je kladen důraz především na pohybové aktivity.

Hodnocení výsledků vzdělávání

V mateřské škole učitelky sledují průběžný vývoj jednotlivců formou záznamů pedagogické diagnostiky, která je doplněna výběrovým portfoliem. Výsledky diagnostiky a dobrá znalost dětí učitelkami jsou využívány zejména v aktuálním pedagogickém působení.

V průběhu hospitací se děti projevovaly přátelsky a bezprostředně, byly k sobě vzájemně ohleduplné, respektovaly nastavená pravidla chování i her. Při činnostech se dokázaly

přiměřeně soustředit, pracovat podle pokynů a uplatňovat základní myšlenkové operace. Přiměřeně věku a individuálním možnostem uměly vést rozhovor, sdělovat myšlenky, formulovat otázky i odpovědi, reprodukovat krátké texty, říkanky a písničky. Svými projevy osvědčily dobré znalosti o přírodním prostředí, prostorovou orientaci i fyzickou zdatnost. Výchovu ke zdraví taktéž posilují pravidelné návštěvy tělocvičny, kurzy plavání, hra na flétnu a čištění zubů po obědě. Při sebeobsluze a stolování děti projevovaly přiměřenou samostatnost, starší používaly příbor. Na velmi dobré úrovni pracovaly zejména starší děti s výtvarnými pomůckami i materiálem a zvládaly pracovní úkony. Chápaly základní matematické pojmy, časové a prostorové vztahy, měly přiměřeně rozvinutou jemnou motoriku, projevovaly číselnou a písmennou představivost. Zvýšená pozornost je věnována preventivním logopedickým aktivitám, případně jsou doporučovány služby odborníků.

Důraz je kladen na spolupráci s rodiči dětí. Mateřská škola získává prostřednictvím dotazníků účelnou zpětnou vazbu k organizaci a průběhu vzdělávání. Zákonní zástupci jsou o vzdělávání svých dětí informováni pomocí nástěnek, při každodenním osobním kontaktu i formou individuálních konzultací. K partnerské spolupráci přispívají tematické dílny, slavnosti a další akce, kterých se rodiče aktivně účastní.

Adaptaci dětí z mateřské školy na školní prostředí a vstup do první třídy usnadňují působení ve společném subjektu, společné projekty, kulturní a sportovní akce ve škole i v obci. Škola se aktivně zapojuje do různých akcí obce, na kterých prezentuje svou činnost, a spolupracuje s místními organizacemi.

Základní škola věnuje výsledkům vzdělávání trvalou pozornost, učitelé je projednávají nejen v rámci pedagogických rad, ale i průběžně při předávání informací o žácích. Jejich úroveň v jednotlivých předmětech je zřejmá z pravidelného monitorování žákovských vědomostí a dovedností. V základní škole získávají učitelé zpětnou vazbu o úrovni znalostí a dovedností žáků sledováním jejich průběžné práce a ověřováním obvyklými hodnoticími nástroji. Informace o naplňování očekávaných výstupů evidují formou klasifikace a ukládáním stěžejních prací do portfolia. Celkové výsledky vyhodnocují za každé čtvrtletí školního roku zejména při jednáních pedagogické rady. Přijímána jsou dílčí opatření i v průběhu školního roku. Zákonní zástupci žáků mohou potřebné informace k hodnocení prospěchu a chování získat prostřednictvím záznamů v žákovské knížce, na třídních schůzkách a běžnou telefonickou a elektronickou komunikací.

Ve druhém pololetí školního roku 2023/2024 z celkového počtu 29 žáků prospělo s vyznamenáním 23 žáků a pět žáků prospělo. Důsledným dodržováním podpůrných opatření, jejich kontrolou a vyhodnocováním není v současné době žádný z žáků ohrožen neúspěchem. V tomto školním roce nebyla zapotřebí žádná výchovná opatření ani snížená známka z chování, což svědčí o dobrém působení výchovné poradkyně. Absence žáků se snížila na průměrných 16,2 hodiny na žáka (v předchozím roce činil průměr 20,7 hodin na žáka). K motivaci a posílení pozitivního sebepojetí žáků škola uděluje pochvaly napříč ročníky a pozitivní přístup ke vzdělávání posiluje častými projektovými dny, celou řadou zájmových kroužků a každotýdenní akcí zvanou *Legrační středa*. Vzdělávání a sociální vztahy účelně obohacuje činnost žáků v zájmových kroužcích a školní družině, jež umožňují hodnotné trávení volného času a tím plní i preventivní funkci.

Závěry

Vývoj školy

- Ve spolupráci se zřizovatelem došlo k výraznému zlepšení materiálních podmínek školy.
- Bohaté vybavení pomůckami, hračkami a didaktickými hrami, modernizované prostředí tříd, estetická výzdoba, volně dostupné knihy, herní prvky školní zahrady
- Směřování školy je lépe uváděno do praxe konkrétními kroky nové ředitelky školy s kreativním přístupem k netradičním aktivitám a obohacení výuky.
- Zvýšila se kvalita vedení pedagogické diagnostiky v mateřské škole a její výsledky jsou využívány v dalším pedagogickém působení.
- Využívání žákovských portfolií k zachycení vývoje a pokroku žáků na základní škole.

Silné stránky

- Otevřenost školy, partnerská spolupráce se zřizovatelem i zákonnými zástupci dětí a žáků podporují dobré vzájemné vztahy i sounáležitost školy s obcí. (1.5)
- Podnětné prostředí, podporující a přátelský přístup pedagogů v základní i mateřské škole pozitivně ovlivňují atmosféru procesu vzdělávání. (3.2)
- Pravidelné zařazování pohybových a zdravotně preventivních aktivit zvyšuje fyzickou zdatnost dětí a vede k vytváření zdravých životních návyků. (4.2)
- Nebývalé množství využívaných názorných didaktických pomůcek v základní škole. (2.4)
- Adekvátně využívaná podpůrná opatření žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, zejména směrem k žákům se zdravotním omezením. (6.1)
- Dobře koordinovaná činnost učitelek a všech asistentek ve prospěch žáků. (6.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Menší míra vedení dětí a žáků k sebehodnocení jako východiska pro další podporu jejich rozvoje a zodpovědnému přístupu k vlastnímu vzdělávání. Ojedinelé poskytování konkrétní zpětné vazby dětem i žákům k jejich práci ze strany učitelek. (4.3)
- Méně aplikována diferenciací výuky v podobě úloh vyšší náročnosti směrem k nadaným žákům v jednotlivých vyučovacích hodinách. (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Využívat různé formy a techniky sebehodnocení dětí a formativního hodnocení ze strany pedagogických pracovníků.
- Věnovat více času sebehodnocení a vzájemnému hodnocení žáků v závěru hodin.
- Zaměřit se na diferencování úloh v jednotlivých hodinách směrem k nadaným žákům a žákům se zájmem o předmět.

- Zařazovat záměrné kooperativní učení k podpoře spolupráce, učení se rozdělovat role a úkoly, rozvoji komunikativních dovedností hodnocení průběhu práce i splnění cílů.
- Zvážit možnost pozdějšího podávání dopolední svačiny, případně pokusit se zavést svačiny průběžné.
- Uskutečňovat vzájemné návštěvy učitelek mateřské a základní školy i jiných škol stejného typu, sdílet zkušenosti, získávat nové náměty, řešit společná témata.
- Upravit systém otevírání dveří v mateřské škole tak, aby nenarušoval pedagogickou činnost učitelek.
- Pokračovat v obnově herních prvků na zahradě u mateřské školy a školní družiny, upravit plochu pro míčové hry.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 13. 1. 2025
2. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2023/2024
3. Jmenování do funkce ředitele školy s platností od 1. 8. 2023
4. Výjimka z nejvyššího povoleného počtu dětí ve třídě na školní rok 2024/2025
5. Dokumentace kontrolní a hospitační činnosti v mateřské škole a základní škole, školní roky 2023/2024 a 2024/2025
6. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání s platností od 1. 9. 2024
7. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s platností od 1. 9. 2024
8. Školní vzdělávací program pro školní družinu s platností od 1. 9. 2023
9. Školní řád mateřské školy s účinností od 1. 9. 2024
10. Školní řád základní školy s účinností od 1. 9. 2023
11. Vnitřní řád školní družiny s účinností od 1. 9. 2023
12. Rozvrhy vyučovacích hodin tříd a pedagogických pracovníků, školní rok 2024/2025
13. Třídní knihy mateřské a základní školy, školní rok 2024/2025
14. Portfolia a individuální záznamy o pokrocích dětí docházejících do mateřské školy ve školním roce 2024/2025 (výběr)
15. Portfolia žáků základní školy, školní rok 2024/2025 (výběr)
16. Dokumentace výchovného poradenství a prevence rizikového chování, školní rok 2024/2025, individuální vzdělávací plány pro školní rok 2024/2025
17. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jarmila Jašková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jana Dvořáková, školní inspektorka

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

21. 1. 2025